

A casa seva, a Foixà, o menjant al restaurant o veient-li una exposició o la d'un altre artista, el *savoir faire* d'Àlvar Suñol (Montgat, 1935) no pot deixar indiferent ningú, perquè a l'equilibri de l'home que ha residit a mig món s'hi suma la humilitat i la sinceritat de les seves arrels menestrals i, si cal, emmarcades entre dues o tres gotetes d'ironia; tot en ell s'expandeix per crear una atmosfera que nodreix qui l'envolta i que probablement l'inquieta un xic, en el benentès que la seva pintura no s'hagi pogut amarar amb el temps d'un cofoisme formulari, adotzenat, que li retalli la progressió artística; i és per diluir aquest núvol que l'Àlvar Suñol s'ha empescat una obra, en els darrers deu anys, d'enorme qualitat formal i estructural, des de la qual albira i retalla el seu i el nostre temps, i l'acara amb altres temps i espais més personals i intransferibles: obres en què el pas del temps és el coixí tendre on reposen anhels i des d'on es distancien o es cosifiquen les experiències vitals viscudes.

Una perspectiva Àlvar Suñol sense punt de fuga

SEBASTIÀ GODAY > TEXT I FOTOS

En moi-même je vois
tout le passé grandir.
Rien n'est mort que ce qui
n'existe pas encore...

APOLLINAIRE

El taller a Foixà, en aquell nucli empordanès poderós de belles pedres velles on el paisatge acull el passat però també acarona noves construccions adossades, és un taller fred a l'hivern i calent a l'estiu. L'Àlvar hi deixa escolar les hores pintant i pintant un quadre de mides espectaculars, o dues o tres peces simultànies de mides més raonables; les peces acabades passen al magatzem just dessota on estem. El taller és reduït, sense comoditats. L'artista hi confegeix i hi detalla totes i cadascuna de les parts del quadre, que, com veurem, tendeixen a ser un tot d'on extreure moltes parts conceptuals.

La seva trajectòria fins a l'any 1960 transita per Belles Arts a Barcelona i per salons de pintura, on guanya sovint el primer premi, fins que l'ínclit Institut Francès de Barcelona li atorga una benefactora i alliberadora beca per anar a París i fugir de la grisor franquista. A París, hi resideix quinze anys, però gairebé des del primer dia l'atzar el posa en el camí de la Galerie Drouant, on exposava el prestigiós Bernard Buffet. Aquest punt d'inflexió vital més la promoció que Jacques Lassaigne fa de la seva obra a dins de la denominada *École de Paris* permeten a Suñol entrar en un voraginós ritme de treball. D'aquell període també data el casament amb Rosella —la mare del seus fills—, i moltes expo-

sicions arreu que, com es diu, el posen en l'ull de l'huracà. L'Àlvar no para de recalcar-me que darrere de tot aquest munt d'èxits hi ha paral·lelament moltes i moltes hores de treball pacient a l'estudi. D'aquests anys a París és l'obra *Maternitat*, de 1961, un oli en què, després dels anys catalans plens de personatges (camperols, cristos) es bolca en un projecte formal amb protagonistes desconstruïts i analitzats des dels aspectes de l'aparença, de la forma, però plens de sentit, d'una gran abstracció formal, sense renunciar a la profunditat conceptual, en la línia de l'*École de Paris*. N'és exemple *Maternitat* (1961), una mare i uns fills, tots en un joc de plans en blancs trencats i formes rectangulars, veladures i un joc monocromàtic riquíssim just per poder accelerar la intensitat de l'amor entre mare i fill; blancs que no deixen de ser un homenatge explícit als del grandios Zurbarán.

En aquests anys parisencs també exposa a Nova York, d'altres ciutats dels EUA i per tot Europa. Cal veure-ho com una recompensa al rendiment del seu treball, que li permet viure amb la comoditat en què somien gairebé tots els artistes. Potser la contemplació d'una altra peça després de la seva tornada a Catalunya, concretament a Tiana, deixa entreveure que la seva mirada sobre certs problemes estètics és la mateixa, però que la forma emprèn nous camins menys dràstics, menys tràgics, potser més narratius però més eteris i arrodonits, més oculars i interrogadors. Potser, d'entre la seva gran producció, el quadre *L'Esprit de la table*, de 1981, ens pot aportar la baula en la qual l'evolució formal de l'obra suñoliana agafa velocitat. Les pinzellades s'ajusten i els colors s'escalfen en totes direccions, per bé que conserven factors intocables en l'obra de l'artista: les natures mortes o les construccions formals de la vida casolana, elements com taula, cadira, fruita, mosaics, marcs... però d'aquesta taula en primer terme emergeix l'esperit, el personatge que l'ha muntada o potser el mateix artista que, a la taula, s'ha alimentat per poder continuar amb la feina per treure o posar nous experiments i imatges entre els marcs de les pintures.

Aquests anys a Tiana encara li aportaran una nova alegria, en el sentit que va poder ajudar a formar fins allà on va poder les habilitats artístiques

Maternitat, 1961.
Oli sobre tela. 71 x 60 cm.

> A París, hi resideix quinze anys però, gairebé des del primer dia, l'atzar el posa en el camí de la Galerie Drouant, on exposava el prestigiós Bernard Buffet

i tècniques dels germans Pere i Josep Santilari, possiblement els més reconeguts artistes hiperrealistes catalans. L'Àlvar, modest, en parla com de qui l'ha superat; tots tres, però, mantenen una ferma amistat que probablement mai no s'esquerdarà.

Amb tot aquest bagatge vital potser caldria apuntar un parell de notes que, sense ser indispensables en l'evolució de l'artista, sí que li han donat la protecció i l'aplom necessari. Per una banda també ha estat un litògraf de gran prestigi a França i als EUA, condició que sempre ha basat en el dibuix, perquè l'Àlvar és un dibuixant proteic, i totes les seves obres porten en origen el cromosoma del dibuix. Un segon element vertebral és que, després de Drouant, d'altres marxants li han dis-

L'esperit de la table, 1981. Oli sobre tela. 116 x 89 cm.
Col·lecció Casa de Cultura de Girona

tribuït l'obra, com actualment li ho fa un mànager al *midwest* americà que li proporciona, regularment, exposicions americanes d'èxit.

Des que l'artista resideix a Foixà, acompanyat de l'amant i sensata Montse, la seva obra ha crescut en format, i la seva concepció pictòrica s'en-grandeix amplificant-se en els quadres de grans dimensions, que necessiten, segons l'Àlvar, acumular tota mena de vivències, potser records. I és en el quadre darrer —a hores d'ara, *El sopar* (2015)— on hom pot adonar-se de la vastitud de la seva proposta: un interior, possiblement casa seva a Foixà, amb una taula amb unes estovalles que divideix l'argument narratiu en

> *Després de Drouant, altres marxants li han distribuït l'obra, com li ho fa actualment un mànager al midwest americà que li proporciona, regularment, exposicions americanes d'èxit*

dues parts. A la primera s'hi congrien diversos elements: la cadira amb una reproducció d'*El més petit de tots*, de la seva estimada Lola Anglada; una petita calaixera on reposen llibres sobre la pintura de Vermeer i Da Vinci —inevitables referents— i les fruites de rigor, i un calaix obert d'on surt una estelada; i damunt la taula, amb estovalles casolanes, el plat, la copa de vi i el pa, i en contraposició la poma logotípica d'un portàtil. Per equilibrar el costat dret, un ocasional Vermeer d'esquenes pintant un picasso cubista, en realitat una encertada al·legoria de la història de la pintura i, per què no dir-ho, amb un cert caire humorístic amb què l'Àlvar salpebra sovint la conversa i la seva pintura. Darrere la taula, un personatge protagonista allà on se situa el punt de fuga de la composició. És l'artista, amb el pinzell a la mà, prest a sucra-lo en els records del qui ha fet de *voyeur*, del qui està amarant de tota mena d'informacions sobre el món de l'art (ARCO o el premi Turner). A la dreta de l'escena, el món dels negocis artístics plens de paranys embellits i promptes a l'ensarronada; i a l'esquerra, els personatges que han estat al llarg d'una vida fecunda guanyant-se el pa i el vi amb la suor del seu front i que l'artista revisa constantment, referents artístics aliens com el retrobament amb obra pròpia antiga, com el quadre del petó apassionat —que és una de les seves primeres peces, presentada a Barcelona als anys cinquanta— i, al costat, el cap del camperol, que és un tema recurrent de la producció primerenca. Al terç superior, just damunt del personatge central, el paisatge esplendent de Foixà flanquejat, a la dreta, per un quadre de Miró entre especuladors i, a l'esquerra, per uns bastidors encara sense ocupació, tot coronat per un enteixinat que prorroga la severa perspectiva on es desenvolupa tot aquest programa iconogràfic, que en el pinzell de l'Àlvar no deixa de ser un examen a tota la trajectòria pròpia, a totes les seves propostes estètiques, un dens conglomerat de *savoir faire* tècnic nerviüdament entortolligat amb el món d'avui dia i amb la revisió de tota una vida. I, per si fos poc, ens remet suaument al Leonardo de Santa Maria delle Grazie de Milà.

Després de concentrar-nos en *El sopar*, de 2015, encara podem menjar un deliciós corball mentre parlem del

El sopar. 2015.
Oli sobre tela. 270 x 200 cm.

cinema que ens agrada, com aquell *Senso* de Visconti o els films de la *Nouvelle Vague*; del fill que viu a Miami o de les filles i néts de Barcelona, o del seu cunyat Eduard Carbonell; o d'un dibuixant alemany d'escenes erotitzants de gran volada: Hans Bellmer; o de les bondats de Balthus i el mestratge de Piero della Francesca; o de les dificultats de deixar de fumar, o del recent viatge als Estats Units per després anar a veure les piràmides egípcies; o em parla del xoc de l'art com sempre l'ha entès i de com es veu i en fa publi-

> *És en el darrer quadre a hores d'ara, El sopar (2015), en què hom pot adonar-se de la vastitud de la seva proposta*

cat ara el multinacional Jeff «Ciccolina» Koons; em parla amb entusiasme de l'exposició al castell de Benedormiens d'aquest estiu, o la de la primavera passada al Museu de la Mediterrània. En definitiva, l'Àlvar ordena els punts de fuga entre ferrenyes pinzellades.

Sebastià Goday.

Per saber-ne més:

<http://www.alvarsunol.cat/>